

Економічні, соціальні та культурні права

**«ПРАВО Є МИСТЕЦТВО ДОБРА І СПРАВЕДЛИВОСТІ.»
— УЛЬШАН**

Пра́во — це обумовлена природою людини і суспільства система регулювання суспільних відносин, що виражає свободу особистості, та якій притаманні нормативність, формальна визначеність в офіційних джерелах і забезпеченість можливістю державного примусу

Економічні права та свободи – це можливості людини і громадянина у сфері виробництва, розподілу, обміну і використання матеріальних благ.
До економічних прав відносяться:

- ❖ право на підприємницьку діяльність;
  - ❖ право на працю;
  - ❖ право на страйк;
  - ❖ право на відпочинок.

Право на підприємницьку діяльність.

Згідно з ст. 42 Конституції України кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Підприємницька діяльність депутатів, посадових і службових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування обмежується законом.

Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності.

Згідно з ч. 4 ст. 13 Всі суб'єкти права власності рівні перед законом. Суб'єктами підприємницької діяльності (підприємцями) можуть бути: громадяни України, інших держав, не обмежені законом у правоздатності або дієздатності; юридичні особи всіх форм власності.

Право на працю

ст. 43 Конституції України гарантує кожному:

- рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності;
- право на належні, безпечні і здорові умови праці;
- право на заробітну плату;
- право на своєчасне одержання винагороди за працю;
- захист від незаконного звільнення .

Соціальні права і свободи – це можливості людини і громадянина із забезпечення належних соціальних умов життя.

Цим і пояснюється їх призначення.

До системи соціальних прав Конституція України відносить:

- право на соціальний захист(ст.46);
- право на житло(ст.47);
- право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї (ст.48);
- право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування (ст. 49).

Право на соціальне забезпечення

Соціальне забезпечення — це ті види і форми матеріального забезпечення, що надаються на умовах, передбачених законом чи договором, із спеціально створених для цього фондів особам, які через незалежні від них життєві обставини не мають достатніх засобів до існування.

Право на житло

Стаття 47 Конституції України гарантує кожному право на житло. Держава створює умови, за яких кожний громадянин матиме змогу побудувати житло, придбати його у власність або взяти в оренду.

Відповідно до ст. 48 Конституції України, кожен має право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло. Право громадян на житло закріплює також ст. 1 Житлового кодексу України (далі — ЖК України).

Основними формами реалізації конституційного права на житло є:
будівництво житла;
придбання житла у власність;
оренда житла;
безкоштовне отримання житла.

Право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування

У ч. 1 ст. 49 Конституції, яка наголошує, що кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм.

Культурні права – це права, що забезпечують можливості вільного духовного розвитку особистості і суспільства.

До культурних прав відносяться:

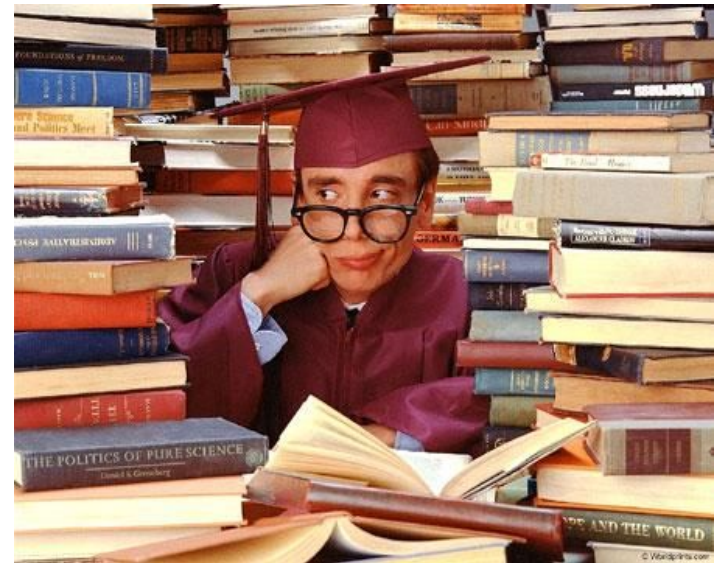
- право на освіту;
- право на свободу культурної, наукової та творчої діяльності.

Право на освіту.

Освіта — це основа інтелектуального, культурного, духовного, соціального, економічного розвитку суспільства і держави. Ст. 53 Конституції України передбачене право кожного на освіту. Повна загальна середня освіта є обов'язковою.

Держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах; розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої і післядипломної освіти, різних форм навчання; надання державних стипендій та пільг учням і студентам.

Право на свободу культурної, наукової та творчої діяльності.

Відповідно до статті 54 Конституції України говориться, що громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності.

Держава сприяє розвитку науки, встановленню наукових зв'язків України зі світовим співтовариством. Культурна спадщина охороняється законом.

